

„... protože nejsou chytré lampy ani lavičky, jsou pouze moudří lidé, kteří chytře využívají technologie pro rozvoj obce a k užítku lidí. Inspirujte se těmi, kteří řeší problémy v obci či ve městě netradičně, inspirujte sami ostatní! Posuňte svou obec či město správným směrem a staňte se SMART Českem!“

Radka Vladyková
Ředitelka SMO ČR

Aktivní občanská společnost, lokální patriotismus, zapojení občanů do rozhodovacích procesů měst a obcí

„Chceš-li postavit loď, nesmíš poslat muže, aby sehnali dřevo a připravovali nástroje, ale nejprve musíš ve svých mužích vzbudit touhu po nekonečných dálkách otevřeného moře“
Antoine de Saint-Exupéry

Chytrá – nebo raději moudrá – řešení nalézají moudří lidé, kterým záleží na jejich okolí. Jedním z předpokladů zapojení občanů do činnosti a rozvoje obce je utváření lokálního patriotismu jako jednoho z důležitých prekursorů pro aktivní a dlouhodobou spolupráci při správě věcí veřejných.

Překotný rozvoj sídel v periferiích metropolitních oblastí je spojen s prudkým nárůstem obyvatel v původně malých vesnicích. V oblastech, které jsou od lokálních center vzdáleny dochází naopak k vyliďňování obcí. V obou skupinách obcí je společným faktorem, který je součástí vnímání občanů jejich místa kde žijí, pocit identity s daným místem. Utváření pozitivního lokálního patriotismu je tedy v obou případech klíčovým faktorem pro pozitivní vnímání obce, potřebě a ochoty se aktivně zapojit do místního dění, utvářet a rozvíjet svoji obec. Vedlejším přínosem kladného vztahu občanů ke své obci může být i finanční efekt například prostřednictvím podpory a rozvoje lokálního tradičního podnikání.

Míra patriotismu, hrdosti na svoji obec nebo město může být dána tím, že se člověk v místě narodil nebo k němu má jiný vztah založený na pozitivní emoci. Vztah k místu, kde žijí lze i aktivně podporovat udržováním a zaváděním lidových tradic, komunálních aktivit, vytváření vědomí jedinečnosti dané obce, aktivním zapojením obyvatel do rozhodování o rozvoji obce. Jedná se o dlouhodobou vědomou činnost, která se skládá z dílčích aktivit, které jsou svoji věcnou náplní rozmanité, sledují však společný cíl, kterým je vytváření vztahu k místu, kde lidé žijí a to sice jeho poznáním. Důležité je poznání samotného místa bydliště a jeho okolí, dále pak setkávání a tím poznávání obyvatel a utvářením neformálních sousedských vztahů.

Míra lokálního patriotismu není měřitelná statistickými metodami, dá se určit kvalitním sociologickým průzkumem, který však může být ovlivněn momentálním emočním rozpoložením respondentů, proto je nejdůležitější soustavná a dlouhodobá podpora proporcionalně všech aktivit, které v obyvatelích pocit sounáležitosti s jejich domovem stále vytváří.

Modelový příklad Jesenice – Praha západ

Město Jesenice je typickým příkladem překotné suburbanizace konce minulého století. V roce 2 000 měla Jesenice 2 000 obyvatel, o 15 let později již 9 000 obyvatel. Prudký nárůst obyvatel, kteří se nově nastěhovali, přinesl i řadu problémů, které s tímto jevem byly spojeny. Od nedostatečné kapacity veřejných služeb jako například školních zařízení, přes nedostatečně kapacitní dopravní infrastrukturu až po konflikty mezi starousedlíky a nově přistěhovanými.

Programem „Jesenice náš domov“ aneb „aby se lidé naučili mezi sebou zdravit“ vzniklo mnoho investičních i neinvestičních projektů, jejichž realizací si k sobě lidé postupně začínají nalézat cestu. Mezi nejúspěšnější aktivity patří:

Obnova a zakládání tradic:

Jesenice nikdy neměla kostel, přeměnou hasičské zvoničky v místní kapličku vznikl duchovní prostor pro občasná setkávání s farářem na svátečním slovu, místo, kde se lidé pravidelně setkávají na Štědrý den při půlnoční mši, ale i místem u kterého se pravidelně v létě koná setkání obyvatel v rámci letních hudebních večerů.

Rekonstrukce zvoniček a malých sakrálních staveb:

Obnovené zvoničky v místních částech Jesenice byly slavnostně rozezvoněny. Ve Zdiměřicích na Zlatou neděli, od té doby si obyvatelé této místní části sami pořádají každoroční setkání a vánoční zpívání. V části Osnice byla zvonička předána občanům v květnu s uspořádáním májových slavností. Kácení májky si obyvatelé pořádají již také sami.

Zapojení mladých lidí do vzhledu města

Město trápila posprejovaná zeď domu v centru u autobusové zastávky. Vedení se domluvilo s majitelem domu a mladými umělci z města, kteří připravili návrh kresby na zeď, kterou také zrealizovali. Projekt byl tak úspěšný, že se vedení město domluvilo

na další realizaci. U obnovené tůňky vznikla malba na technickém domku.

Poznat své okolí – hra „Poznej své město“

Jesenice je rozdrobená do čtyř hlavních sídelních částí. Mnozí občané ani nevědí, které všechny části k patří. Cílem hry bylo, aby se lidé seznámili s městem, kde žijí a poznali alespoň část z jeho historie. Zapojili se celé rodiny nebo se na cestu vydali i skupinky sousedů. Děti ve škole dostaly passport, kde byla popsána stanoviště, na kterých našli legendu a odpověď na slovo v tajence. Passports byly k dispozici také na úřadě a v infocentru. Po vyplnění tajenky bylo

možné získat malé dárky – náramek „Znám své město Jesenice“, plátěnou tašku a odznak. Hra byla velmi úspěšná a velmi rychle ji lidé sdíleli i na sociálních sítích.

Seznámení s realizací projektů a podpora lokálního podnikání

Dalším z důležitých atributů činnosti vedení je seznamovat své občany s dokončenými projekty, aby měl každý možnost se na vlastní oči přesvědčit o činnosti vedení obce. Zapojení do činnosti obce a podpora lokálních podnikatelů je také velmi důležitou rolí vedení. Typ na podzimní výlet s přiloženou mapkou je drobnou ukázkou nenásilného sdělení o dokončených cyklostezkách. Ikona zmrzliny je umístění místního zmrzlinářství a ikona klíče určuje polohu místního cykloservisu.